

AVANTGARDEN

8. januar 1942.

KRIGENS MENING ⁽²⁾

Hvorfor bedømmes det organiserte masse mord, krigen, på en annen måte enn mordet på det enkelte individ? Det kan vel hende at mange har stilt seg selv dette spørsmålet, men det er sikkert få som har funnet noe tilfredsstillende svar. For egentlig er det jo ingen forskjell. Begge deler er overlagt utsletting av menneskeliv.

Og allikevel. Krigen kan være noe annet når den er en rettfærdig befrielseskrig som den demokratiene fører mot de fascistiske overfallsmennene. Krigen er her det siste fortvilete middel for å befri oss fra undertrykkelsen, slaveriet.

Vårt mål er freden, en varig fred. Men også fascistene snakker om fred som målet for sin krig, en tusenårig fred til og med. Dersom vi idag anerkjente deres lære om herre- og slavefolk og underkastet oss den, da ville verdenskrigen være slutt fra idag av. Hitlers fred ville være gjennomført, kanskje for menneskealdre, hvem vet. Tyskerne som herrefolket, vi andre som slaver og livegne. Men nettopp fordi vi regner en slik fred for et større onde enn selve krigen, kjemper de allierte for sin sak, og vil fortsette å gjøre det til seiren er vunnet.

Men samtidig trenger det seg fram et krav fra dypet av menneskesinnet, et krav om at denne krigen må bli den siste. At det må finnes et middel som for alltid kan demme opp for krigens ville gru.

Og det fins et slikt middel — demokratiet. Ikke det vesteuropeiske demokrati som vi kjenner det fra tiden etter førrige verdenskrig. Det har ikke maktet oppgaven sin. Selv Tyskland hadde jo sitt demokrati under Weimarrepublikken, men det var et ufullstendig demokrati. Det manglet selve grunnmuren. Hele apparatet med Folkeforbundet som for alltid skulle gjøre krigen overflødig, hvilte på sand. Bølgene skylte grunnen vekke under

det. For riktignok var det tankefrihet, talefrihet, religionsfrihet og mye annet som et lykkelig samfund ikke kan undvære. Men det økonomiske demokrati var der ikke. Menneskene hadde ikke frihet til å leve i forhold til det de skapte, eller til det de hadde vilje eller evne til å skape. Arbeidsledighet og økonomisk undertrykkelse fikk uhindret lov til å forgifte den enkeltes og samfunnets vilje til fred, undergrave den molo som krigsvanviddets brottsjø skulle ha strandet mot.

Derfor må det nye demokratiet bli et annet enn det som var. Det må inneholde det solide økonomiske grunnlaget som sikrer individ og samfunn mot krisenes og konjunktorenes lunefulle spill. Det må en gang for alle gjøre slutt på kjøpekraftproblemet og det meningsløse forhold at sult og fattigdom eksisterer side om side med fulle lagre, overflod og fråtseri. Et slikt mål vil gi også dette inferno av menneskelig lidelse og elendighet som vi nå gjennomlever, en mening.

Hirdens beryktete rassia i begynnelsen av des. er foreløbig dysset ned. Det viste seg da rassiaen ble stoppet av det meget forbitrete Reichskommisariat, kunne hirden fremvise skriftlig tillatelse fra selvsamme institusjon til å foreta sin aksjon. Her er det orden!

Vi gjentar: Matlagre over en viss størrelse vil snart bli beslaglagt. Gi ikke noe til våre fiender. Del heller ut til de landsmenn som allerede lider nød. Gjør det straks.

Når du får illegalt materiell, så prøv aldri å finne ut hvem som lager det eller hvem som har sendt dig det.

ÖSTFRONTEN

Begivenhetene på Østfronten viser at det har lyktes russerne å gjennomføre sitt forsvar slik som det i store trekk sansynligvis var planlagt. Den røde armé hadde ikke sin hovedtyngde ved grensen, det ville ha vært for risikabelt. Hitler rådet over verdens kanskje mest effektive militærapparat, en hær og flyvp. som da omtrent bare hadde seire bak seg. Fascistenes plan var med sin bevegelseskrig - gjennom lynsnare angrep og gjennombrudd å renne den røde armé over ende.

Dette lyktes ikke. Russerne fordelte sine styrker i dybden og kjempet med fanatisme for hver tomme av arbeiderstatens jord, men trakk seg bestandig tilbake i tide før fascistene kunne rette noe avgjørende slag.

Men det er ikke riktig å si at russerne bare drev en tilbaketrekningspolitikk. Den røde armé leverte store slag og tilføyet fienden voldsomme tap av materiell og soldater.

Men nasistene nådde ikke sine mål, og i de fantastiske slag foran Moskva ble den tyske hærs offensive kraft brutt. Istedenfor å være den angripende, er Hitlers armé tvunget til fortvilet forsvar. I den siste måned har den røde armé hver dag kunnet melde om nye seire. Fascistene tvinges tilbake og etterlater seg store mengder våpen og materiell.

Frontlinjen går i nord like ved den finske grense. Tross gjentatte bombeangrep har det ikke lyktes fascistene å tvinge russerne tilbake. Tvert imot er det meldt om russisk press i Petsamoavsnittet.

Lenger sør forsøkte fienden å trenge til Soroskaja ved Kvitehavet, og derved bryte jernbaneforbindelsen mellom Murmansk og Arkangelsk. Dette mislyktes og fienden står minst 150 km. fra byen.

I russisk Karelen erobret de finsk-tyske

Kineserne har nå overtaket i provinsen Hunan. Etter de siste dager forgjeves 10 ganger å ha forsøkt å storme byen Tschangscha ble de definitivt slått tilbake av kineserne, meldes i kommunique 5. jan. Japanerne hadde 6-7000 falne.

nasitropper Petrosavodsk for 2 måneder siden, men er siden ikke kommet lenger. Fronten strekker seg her ned til elva Svir, hvor det meldes om sterke russiske angrep.

Stort sett er ikke stillingen i det nordlige frontavsnitt forandret de siste 5 uker, men initiativet ligger hos russerne.

Mellom Leningrad og Ilmensjøen hadde fascistene laget en dyp kile til Tishvin. De lå ved Neva, og hadde besatt Schlüsselburg og Valkov ved Ladogasjøen. Hele denne sektor er nu gjenerobret av russerne, og det meldes om harde kamper ved Novgorod.

Ved Moskva har de russiske angrepene vært kraftigst. NV. for byen er fienden trengt tilbake mot Rshev, og bl. a. er byen Staritsa erobret tilbake, likeledes Volokolamsk. Rett vest holder nasistene fremdeles Moshaisk, men russerne trenger fram på begge sider, og har tatt Rusa n. for byen og Borovsk i s. Litt lenger sør den viktige byen Kaluga tatt etter meget harde kamper, og med en veldig knipetang truer russerne fiendens cirka 100 000 mann som står ved Mosaik.

Fra Kaluga går frontlinjen omtrent rett i en avstand av omtrent 25—30 km. fra Orel, Kursk, Karkov, Stalino. Russerne presser her langsomt fram, og har særlig i Donetsområdet tvunget fienden tilbake med voldsomme tap.

På Krim forsøkte fascistene de første dagene i jan. en forgjeves offensiv mot Sevastopol. Russerne utførte samtidig den bedrift å besette Kertsjhalvøya, Feodosija 100 km. lenger vest, og fortsetter framrykkingen langs kysten.

Russerne har erobret store landområder. Taktikken er ved stadige angrep aldri å la fienden få fred. De har herredømmet i luften, og setter inn store avdelinger og fallskjermtropper som ved Mosai-k.

Etter landgangene på kysten har tyskernes redsel for invasjon vokset. Vi har mottatt melding om at de f. eks. på Sundaisøra har tatt giler blant befolkningen som vil bli skutt hvis det blir gjort landgang der.

Tro hva folkeretten sier om slikt.

I serien av foredrag av nobelpristagere som sendes i Loddon radio, talte 4.-1. den verdenskjente fysiker, professor Einstein:

Den tekniske utvikling vil tvinge menneskene til en enhetlig organisasjon. Det er ønskelig, men ikke gjennomførlig, sier mange. Men jeg vil si: er det ønskelig så er det også mulig. Verden må styres av en enhetlig makt, som om på bekostning av de enkelte lands suverenitet, kan gjennomføre sine formål. Ellers vil menneskeheten også i fremtiden være utlevert til roverstater som Tyskland og dets lærling Japan.

Med roverstater mener jeg slike stater som i hele sin oppbygging og styresett er innstillet på krig, og som i fred-tid innretter hele sitt vesen på nye kriger.

Til slutt noen ord om Russland:

Mange har stilt Russland og Tyskland i samme klasse. Det er galt. Den statsform som er i Russland, og som vi på enkelte punkter har kritisert, skyldes dels utlandets holdning og dels oppbyggingsarbeidet.

Russland var Folkeforbundets mest loyale medlem, noe som også viste seg da Italia overfalt Etiopia.

Russlands anfall på Finland og Randstatene var riktig, og et ledd i forsvaret mot Tyskland.

Russland vil danne et viktig ledd i de kommende tider.

Julepakkene «fra Hitler» med norsk mat til de tyske soldater ble ikke i år sendt med julebåt fra Drøbak — fjorben er for usikker.

De nye tøykortene i Tyskland — som allerede er i bruk — gjelder 4 måneder lenger enn de foregående. Samtidig er antallet punkter forminsket fra 150 til 120. D.v.s. at tøyrasjonen er nedsatt med 40 pst.. I virkeligheten ennå mer, da enkelte ting som arbeidstøy og hatter nå er kommet inn under rasjoneringen.

Kortene gjelder for 16 måneder. En dress tar fra 80 — 100 punkter og en frakk 90. Når en kjenner kvaliteten av de tyske tøyer, forstår en best hvordan tilstanden er.

Diskuter aldri årsaken til en arrestasjon, mange fengsles på misstanke, idet man man håper på «beviser» gjennom snakk.

Den norske kaptein Martin Lyng falt i kampene ved Måløy. Han deltok i felttoget i Norge, og var også med i Lofoten. Han levde og døde som en helt.

3.-1. melte nasistene om en ny henrettelse. Det var Harry Svendsen fra Finmark som falt for vår sak.

LIBYA: De alliertes offensiv i Libya, som til å begynne med gikk litt trått, har nå resultert i at fascistene er kastet ut av Cyrenaika. General Rommels arme er kastet tilbake til Tripolitania, og kampene foregår nå innerst i Syr ebukta ved Agedabia. Enkelte nasitropper ble innesluttet ved Bardia og Sollum ved den egyptiske grense. Da Bardia falt den 2. jan. etter et stormangrep, meldte nasikommunikene bare: Ingen større kamper i Libya på bakken. Mens forholdet er at det alene i Bardia ble tatt sa. 7000 fanger, derav 1000 tyskere. Samtidig ble 1200 britiske soldater befridd.

Kampene i Libya har vært meget voldsomme, og tapene er store på begge sider. Det ser imidlertid ut til at general Rommel har klart å trekke tilbake en stor del av sine tropper og materiell, og kampene vil fortsatt bli meget harde. Fascistene har hatt en foreløbig mangel på bensin, og måtte på flere flyplasser ødelegge egne maskiner for at de ikke skulle falle i hendene på motstanderne.

Siste 6-1: Russernes angrep tar karakter av offensiv. Nasistene henter forsterk. fra Polen og Tyskl., all sivil trafikk innstilt i Polen. Russ. angrep mot Orel og Rshev. Ved Leningrad er 750 kvkm. gjenerobret på 5 dager. Fortsatt framgang på Krim. Japansk jager senket ved Philep., 3 fulltreffere fra fly på jap. slagskip.

Den 20. des. kunne de fascistiske bødler melde om 11 nye fullbyrdede dødsdommer over nordmenn.

Det norske folk knytter nevne i forbitrelse og sorg, men ennå er ikke tiden kommet til hevn. Vi vet bare at for hvert mord disse stymperne gjør, er nye hundreder av nordmenn beredt til å gå inn i rekkene.

Det norske folk er sveiset sammen til en front rettet mot NS. I denne front har statsfunksjonærene en meget framskutt og viktig stilling. Dette er nasilederne klar over, og lokker, truer og raser for å vinne terreng på denne del av hjemmefronten. I sin tale i Bergen truet «føreren» med å tilintetgjøre de tjenestemenn som ikke bøyet sig.

For å vise hvad som foregår på de enkelte arbeidsplasser og hvilke metoder n. s. benytter sig av skal vi ta noen eksempler fra Postverket. Ca. 50 funksjonærer er her avsatt fra sine stillinger. Den beryktete postmester Svein Svendsen fra Lange-sund ble ansatt som postdirektør etter at den gamle var avsatt. Postmester Torp i Oslo lot seg ikke skremme og måtte vike plassen for ns-mannen Andersen som var postmester på Rena (landets minste p.kontor). Snipp-Andersen, som han også kaltes var tilsatt som ny ordfører på Rena og gjorde sig bemerket ved å få arrestert en del arbeidertillitsmenn i bygda. Malthesørensen — en assistent i Poststyret — kjent for sin narraktighet og udulighet gikk for kort tid siden inn i n.s., og rykket fluksens opp i en sekretærstilling, for noen dager senere å bli ytterligere forfremmet til postinspektør. Dette triumferat danner kjernen i den nye ns-gruppe av postfolk. Gruppen, som teller tolv mann, har nå etter ordre fra høyere hold planlagt å kreve loyalitetserklæring av de enkelte funksjonærer. Avskjedstrusselen skal anvendes. Posttjenestemennene har besluttet å slå angrepet tilbake med en likelydende erklæring: «Jeg vil utføre det postale arbeid like samvittighetsfullt som hittil, men vil ikke ta noe politisk stand-punkt.»

LANDGANG

Britiske og norske troppeenheter gjorde 27. des. vellykket landgang på Vågsøy, 20 mil n. for Bergen. Krigsskibene skjøt istykker de tyske befestningene, og mens området var røklagt gjorde mindre troppeenheter «commandos» landgang.

Den tyske besetning ble tilintetgjort etter hard kamp, den hadde 120 falne, og resten, 95, ble tatt med som fanger sammen med 9 quislinger.

6 handelsskip, 2 vepnete trålere og en vepnet slepebåt, til sammen 15650 brt. ble senket. Videre ble en fabrikk som tilhører en n.s.-mann sprengt i luften.

Herdla flyveplass ved Bergen ble bombet, hvor hangarer og et fly ble satt i brand. En fiendtlig konvoy ble også angrepet, minst et skip senket.

Tyskerne tapte 4 fly mot 11 britiske. Den britiske flåten led ingen tap. Aksjonen må i første rekke kunne oppfattes som utprøving av taktikk for invasjon.

Torsdag den 31/12 meldte London om nye aksjoner ved norskekysten, denne gang i Lofoten. Større flåteenheter med britiske, polske og norske tropper blokkerte flere dager transporten nordover, og gjorde landgang 4 steder (Løddingen). 1 fiendtlig fly ble skutt ned og 1 fiendtlig skip ble senket. Det ble tatt tyske soldater og quislinger til fange.

Det ble bunkret i norsk havn.

De alliertes flytap i 1941 utenom østfronten, oppgis til 2200 mot 4000 nasifly. I hele krigen er 8900 nasifly (utenom østfronten) skutt ned mot 3900 allierte. På østfronten har nasistene tapt 5000 fly.

1236

AVANTGARDEN

23. januar 1942.

OFFENSIVEN FORTSETTER

På finskefronten har det vært relativt liten forskyvning, men det russiske presset øker og stillingen er spent. Det har gått meget bestemte rykter om fredsforhandlinger uten at noen bekreftelse foreligger. Befolkningen begynner å bli urolig. «Sami Socialdemokraten» spør om ikke snart krigsmålet er nådd, og andre aviser oppfordrer finske kvinner til ikke å være sammen med «utlendinger». Misstroen til tyskerne øker øyensynlig.

Den finske nasiledelsen tar til å stive opp stemningen med kommunikeer og frontreportasjer som minner om forrige vinterkrig. Således heter det bl. annet: «Finske tropper avholdt skikonkurranse ved Svirfronten, bare avbrutt et øyeblikk for å jage bort en russisk patrulje». Samtidig kommer meldinger om veldige russiske tap.

Ved Leningrad har russerne trengt nasistene over Volovelva fra Ilmensjøen, og på j-rub. kommer det forsyninger til Leningrad fra Moskva.

Hovedinteressen konsentrerer seg fremdeles om Moskva-avsnittet. Nasi holder ennå Mosaisk, men russerne utdyper kilene sine på begge sider. Sør for linjen Mosaisk-Molensk har russerne nådd Ljubino, 300 km SV for Moskva. I nord er de ikke kommet så langt, men har intatt Borosivo, 15 km vest for Mosaisk. Nasistyrkene i dette området er sansynlig ca 100000 mann som nå trues med å bli innesluttet hvis de ikke forsøker å trekke seg tilbake.

Mellom byene Orel, Kursk og Charkov har nasistene inntatt sterke stillinger, spesielt er byene godt befestet. Russerne nytter en omringningsmanøvre. Charkov er f. eks. omtrent omsluttet.

På Krim førte ikke nasistenes offensiv mot Sevastopol fram. Stillingen var en tid kritisk for nasi da russerne var trengt fram til Simferpol og sto 42km fra Perikopeidet,

nasistenes eneste retrettvei. Nå er stillingen uklar. Nasi har erobret Fedosia, mens russerne forevrig trenger fram. Tilsammen har russerne gjenerobret 85000 km², eller omtrent 10 % av det område nasistene hadde besatt.

Halfayapasset — aksens siste befestede stilling i Cyrenaika etter at Sollum falt den 12/1 — kapitulerte 17/1 etter å ha vært utsatt for det kraftigste bombardement hittil under Afrikafelttoget. Overgivelsen skjedde betingelsesløst. 5500 fanger og alt krigsmateriell falt i brittenes hender. Dessuten ble 76 brit. fanger befridd. Alle våpen ble overgitt i fullt brukbar stand.

Denne seir vil få stor betydning for de videre operasjoner i Libya. Tilførselen fra Egypten til hovedfronten ved El Agheila (det siste punkt engl. erobret under gen. Wavels felttog ifjor) kan nå skje direkte langs hovedveien. Tidligere har man måttet gjøre en lang omvei gjennom ørkenen. Dessuten er nå en stor br. troppestyrke frigjort og kan settes inn andre steder. Brittene har nå tatt minst 32000 fanger siden den siste off. i Libya begynte.

Den første vintermåned er nå tilende, og fascistene ser med liten begeistring fram til de tre som er igjen. En nøytral sveitsisk lægekommisjon som har vært på østfronten, gir en ryssende beskrivelse av lægeforholdene hos nasi. Det heter bl.a.: «Vi har sett de mest redsomme ting som vi aldri kommer til å glemme. Medesiner var frosset til en eneste fast masse. Det var mangel på antiseptiske midler, og operasjoner måtte ofte foretas uten bedøvelse. Alt var kaos, og ingen lege kunne arbeide under slike forhold. De sårete ble kjørt vekk fra fronten i åpne lastebiler, og mange døde underveis.»

Mappe 20
Eksp. 23/1
Arg. 1942
O.V. P.M.
Jfr.

SOVJETS RESURSER

Nasistene har etterhvert måttet komme med store innrømmelser om forholdene i Sovjetunionen, ikke fordi de ønsker å gi noe tributt til sannheten, men rett å slett fordi kjensgjerningene tvinger dem til det. Men de har ennå et par slitte propagandamelodier igjen, og det er historien om hvor elendig russerne lever og med hvilke „asiatiske grusomheter“ det russiske folk var tvunget til å bygge opp landet.

Men propagandaen er blitt hul — fordi de fleste mennesker øyeblikkelig forstår at det er skapt et moderne industriland der borte i øst. Og man innser at dette forutsetter at befolkningens åndelige nivå er hevet.

Det er helt riktig at denne kanskje helt enestående tekniske utvikling av et land har kostet ofre. Ofre i den forstand at russerne, istedenfor, hvert år å spise opp det overskudd landet deres ga, valgte å investere påny. De gjorde det av to grunner, for det første fordi de ville skape et sosialistisk samfunn og det kan bare skapes på et solid økonomisk fundament. For det annet fordi de russiske statsledere klart så den stadig dypere krise i Vesteuropa og krigen som nærmet seg, og forstod at også Sovjet ville bli dratt med.

Allikevel har det russiske folks levestandard vokset sterkt, sammenlignet med 1914 har neppe noe annet land hatt en slik relativ fremgang. Men når levestandarden ikke var kommet like høyt som her hjemme, så skyltes det den enkle ting som en lett glemmer: at tross den enorme økningen av varemengden, øket behovet ennå raskere. For det er ikke bare det å lære befolkningen å lese, man må også skaffe dem bøker. For var det 2 millioner mennesker som kunne lese, nå 100 mill. — hvilken veldig økning i trykksaker. Slik var det på alle områder, en kolossal stigning i behovet. Industriarbeidernes antall av befolkningen steg fra 1926 til 1937 fra 8,9 til 31,5 pct. og er siden fortsatt øket. Slike tall gir et inntrykk av f. eks. boligspørsmålet.

Ved siden av økningen av levestandarden ble det stadig gjort forbedringer i de sosiale forhold for befolkningen. Russerne hadde ennå da krigen brøt ut i vest 6-

dagers uke mot 7 herhjemme. Arbeidstiden var 7 og 8-timer og med loybestemte ferier som var lengere enn i noe annet land. På den annen side hadde de en tvungen skolegang som var lengere enn noe annet sted. De har en fritidsbevegelse som stiller etterapingen i Tyskland «Kraft durch Freude» fullstendig i skyggen.

Og det er kanskje ikke verdt å glemme, at hadde russerne gitt avkall på å utbygge sitt militærvesen slik som vi gjorde herhjemme (uten at vi dermed tar noe standpunkt til denne politikk) så hadde den russiske levestandard ligget over vår.

I det tyske fagtidsskriftet «Deutsche Technik» har vi funnet enkelte tall om Sovjetunionen som det kan være interessant å gjengi, som tydelig viser hvor langt russerne er kommet. Sovjets plass i verdensproduksjonen var av enkelte viktige industriartikler og råstoffer i 1937:

Maskinproduksjon	nr. 2	Kull	nr. 4
lokomotiver	« 1	olje	« 2
godsvogner	« 2	mangan	« 1
lastebiler	« 2	støpejern	« 3
landbruksmaskiner	« 1	stål	« 3
traktorer	« 2	allumin.	« 3
combines	« 1	kobber	« 5

Industri- og råstoffproduksjonen sett totalt er Sovjet nr 2 (etter U.S.A.).

Det som kanskje var mest interessant ved artikkelen er at den klart med tall viser at den russiske produksjon og de russiske råstoffkilder er fordel over hele Samveldet, og at bare en mindre del ligger i de områder som er besatt av fascistene. Den britiske fagforeningsmann Citrine uttalte etter et besøk i Sovjet nylig: Vi trodde at det meste av Russland, industri var ødelagt. Nu vet jeg at den russiske industri allerede i april 1942 vil være av like stor kapasitet som før krigen.

Tar man f. eks. en slik ting som jernmalm — som nasistene da de inntok Krasnia Rog i begynnelsen av krigen proklamerte at russerne ikke lenger kunne

Når du får illegalt materiell, så prøv aldri å finne ut hvem som lager det eller hvem som har sendt dig det.

frembringe i større mengder — så viser «D.T.» at bare 14 pts. ligger i de besatte områder, 22 pts. i det tilbakeerobrete Kersj (Krim) og 61 pts. i Ural. Slik er det med de fleste råstoffer, og selv olje blir nu også for en stor del produsert i Ural og i Sibir.

Det samme er også tilfelle med selve industrien. Av høyovner lå i 1938 62 i Sibir, i Donets 61 og i Moskvaområdet 16. (De aller fleste i Moskva- og Donetsområdet har ikke vært i fiendens hender, og ligger nu utenfor faresonen.)

Slaget i Hunan er endt med fullstendig seier for kineserne. Av den japanske armé på 70000 mann var det bare 10000 igjen de flyktet over Jangtsekiang-elva.

Tidlig i høst rapportertes de første tilfeller av tyfus i den tyske arme på Østfronten. Tross drastiske forholdsregler inntraff de første tilfeller i Tyskland alt i oktober.

I løpet av en uke var det meldt 15 tilfeller i Preussen og i løpe av en mnd. 80. Vi kjenner 15 i Berlin og 40 i Frankfurt a. d. Oder.

London melder at forsyningene til Sovjet har vært større enn fastsatt i avtalen, og at de vil bli fortsatt. Ikke tidligere avtaler, men behovet skal avgjøre leveransene. Skipene returnerer med trelast.

En engelsk militæreksperter sa i radio 16 jan. om Østfronten: Tyskerne har tatt hull på alle reserver. I april når det dårlige været er over, blir det Stalin som kan sette inn en ny slagkraftig armé.

Det var i desember. En gammel arbeider stakk til meg Avantgarden for 15 okt. Jeg bemerket at den var gammel. «Ja» svarte han «men for gammel blir aldri den avisen vår.»

Han måtte ha den igjen for ennå var det mange som skulle lese den.

Vi håper vi har mange slike medarbeidere.

V

Nasistenes nye massearrestasjoner av norske offiserer varsler nye terrorbølger. De gir som begrunnelse at norske offiserer i England har brutt sitt løfte til tyskerne.

Det var bare en del av offiserene som ga slikt løfte. Oppgave over hvilke offiserer det gjelder, foreligger heller ikke.

Tyskerne snakker om «soldaterære» i anklagen sin, men med hvilken rett? De som med våpen overfall er en nabostat med det påskudd å «beskytte» den; og beskytter den på den måten at de bryter alle landets lover og rettsprinsipper. De som samler om seg en skare av det menneskeavfall som finnes i hver nasjon, og setter disse til slavevoktere for det besatte folk.

Snakker nasistene om soldaterære, de som i enhver forhandling med norske myndigheter og institusjoner har benyttet seg av løgn og løftebrudd til det groteske?

Taler de om «soldaterære» som myrdet Rolf Wickstrøm og Viggo Hansteen?

Taler de om «soldaterære» som i krigen i øst kaller sine motstandere for udyr og kaller deres motstand for dyrisk stupiditet?

De våger å tale om «soldaterære» de som med vold og vanvittig fordreiering av sandheten undertrykker folkeslag etter folkeslag!

En elev ved navn Stubberød ved Oslo tekniske skole strøk ved eksamen i fjor. Han gikk inn i legionen og skolen har fått pålegg fra dept. om å utskrive avgangsvidnesbyrd med gode karakterer for at Stubberød skal komme inn på høyere tekn. skole i Tyskland.

FRA SKOLEFRONTEN

Alle grupper av åndsarbeidere er utsatt for sterkt press fra nasistenes side, særlig ser det ut til at oppmerksomheten nu konsentreres om lærerstanden, idet nasistene innser hvilken viktig posisjon denne stand inntar. Det eneste de hittil har oppnådd er å sveise lærerne sammen til en fast blokk.

Enkelte av de skolefolk som spesielt har utmerket seg som gode nordmenn har fått forelagt følgende erklæring til underskrift:

«Jeg etklærer på ære og samvittighet at jeg i samsvar med den appell som Kirke- og Undervisningsdepartementet har utsendt til samtlige landets lærere og lærerinner, forplikter meg til i all min skolegjerning å ville gå inn for et aktivt og positivt arbeide for å skape forståelse hos mine elever for det nye livs- og samfunnsynet, som dette finnes uttrykt i N. S.' program og vårt nye nasjonale riksstyres tiltak og beslutninger. Jeg innser at innarbeidelsen av dette nye livs- og samfunnsynet i det norske folks bevissthet er en uomgjengelig betingelse for at det skal kunne gjenvinne sin frihet og selvstendighet samt opprettholde sin posisjon som en av de førende kulturnasjoner. Med samme nidkjærhet forplikter jeg meg til å hindre, imøtegå og påtale ethvert forsøk fra elevens og kollegars side på å håne eller gjennom sabotasje eller på annen måte motarbeide vårt nye riksstyre og den forestående nyordning av samfunnet.

Finnland har tapt 48% av sin handelstonasje under krigen. —

Russiske fagforeningsmenn er på besøk i England for å konferere med de britiske fagforeningsledere. — I London og rundt i landet arrangeres store masse møter som uttaler sin sympati for Sovjets gigantiske innsats.

75000 tilskuere tilstede ved fotballkamp i London mellom England og Skottland, til inntekt for Russlands røde kors.

Liknende kamper over hele England.

21/1 meldes at Mosaisk ble tilbakeerobret av russerne 18/1 — 52 dager etter at Hitler hadde overtatt kommandoen.

Jeg er klar over at ethvert brudd på denne erklæring og selvsagt ethvert forsøk som offentlig tjenestemann eller som privatmann på å avholde folk fra å tre inn i N. S. ved råd eller p. a. måte, vil medføre at jeg øyeblikkelig må tre tilbake fra min stilling som offentlig tjenestemann.»

En av dem som nektet å skrive under er lærerinnen ved Møllergt. skole i Oslo. Hun var ifjor suspendert i 3 mnd. for å ha sagt i klassen at tyskerne led av vitaminmangel og derfor gikk i gatene og spiste sjokolade med smør på. Hun er nå nektet rett til å undervise.

På Lillestrøm fikk lærerne sist i nov. et skriv fra skoleinspekt. K. Hagb. Bratlie. Innholdet var i korthet følgende:

Enhver lærer er forpliktet til å gå positivt og aktivt inn for det nye livs- og samfunnsynet, utformet i N.S.' program. Det kreves at hver enkelt lærer setter seg inn i programmet og nytter alle høve til å skape forståelse for dette hos elevene. Minst 1/3 skoletime pr uke skal nyttes til innarbeidelse av denne forståelsen.

Kort tid etter kom et nytt skriv som fastsatte nærmere rettningslinjer for denne undervisningen.

Lærerne har nektet. En av dem er avsatt, og 6 andre trues med avskjedigelse.

Tross nasistenes pågang holder lærerne fronten. I Rogaland er det f. eks. bare 3 igjen i lærerlaget etter at nasietene overtok det.

NYHETER 20/1.

6 nye russiske generaler insatt av Stalin. Nye arméer under utdanning i øst for felttoget til våren.

Vereya, 24 km sør Mosaisk og Kandrova på Kaluga-Vjasmabannen gjenerobret av russerne.

Japansk krysser senket av amerikansk bombefly ved Filipinene.

Stor akse-tankbåt senket i Middelhavet.

Tyfus sprer seg i Polen og Østersjøstatene.

Etter von Reichnaus død meldes om ytterligere 3 tyske generaler som har fått alvorlige sykdommer på østfronten.

5. februar 1942

FOLKETS SVAR

Det norske folk vil ikke gjøre noe forsøk på å minnes 1. febr. 1942. Dagen vil gå inn i den kjede av begivenheter som danner nasismens grå og brutale hverdag, enten det har vært mord, overfall, umenneskelig behandling eller simpelt brudd på lov og rett, hensynsløs utplyndring eller narraktig sirkus og grotesk lognakrobatik.

Det norske folket er hverken blitt fattigere eller rikere 1. febr. 1942, som nasjon hverken større eller mindre.

Men den tyske stats ledere har kastet en ny skitten flekk på sitt lands historie, en flekk som bare kan fjernes ved at det tyske folk selv reiser seg til kamp mot sine tyranner.

Eller har den tyske nasjon glemt den sorg det vakte da deler av deres eget land var besatt av fremmede tropper etter 1918? den gremmelse de følte da det blant de franske tropper var svarte marokanere?

Men nasistene har ikke nøydt seg med besettestropper. Fra det besatte lands renneste har de hentet frem en flokk eventyrere, en samling av defekte individer, iført dem «Keiserens nye klæder» og forsøkt å tvinge det norske folket til å se dem i all sin prakt og fulle av ære. Ved hjelp av disse mennesker forsøker de å vanære folket, for som en skare av sjelelig forkrøplete individer å føre det inn i Hitlers nye Europa.

Det er forskjell å benytte marokanske tropper, som i seg selv kan være like gode som andre mennesker, og å henge svarte uniformer på en rekke mennesker hvis navnefortegnelse i partikartoteket er et forbryter-register så godt som noe annet.

Vi vil ikke minnes 1. februar. For oss skjedde det ingenting, bare en vidreføring av skjendslene. Nasistene har bare byttet

Kineserne har satt igang en offensiv mot Kanton, og revet op store jap. styrker. En div. tilh. Nankingreg. er gått over.

kullisser for å forberede sitt eget tilbaketog om det skulle bli nødvendig, og for å forberede nye utplyndringer av det norske folk. Kanskje i strid mot all folkerett å benytte den norske ungdom til militærtjeneste. Men det er en utvikling som nasistene ville ha gjennomført i alle tilfelle, og kullisene får de selv beundre.

Fra sitt arsenal av menneskevrak har det pusset litt på sin marionetteregjering.

Vi diskuterer ikke denne regjering. Fordi de som har dannet den ikke er nordmenn, og fordi de som sitter i den har opphørt å være det.

Det norske folk har et statsoverhode, det er den norske Konge. Det har en regjering, en Regjering utpekt av Kongen og godtatt av Stortinget.

Og det norske folket har en vilje, og det er å fortsette kampen for et fritt, demokratisk Norge.

Annent diskuterer vi ikke.

VÅRE FALNE

Opptakten til 1. feb. var en rekke nye fullbyrdete dødsdommer over nordmenn. Vi vil helbre deres minne.

I Bergen er en ny nordmann skutt for å ha spredt illegalt materiell blant tyske soldater. For 3 måneder siden ble lektor Garbo skutt for det samme. Det viser at nordmenn alltid er klar til å fylle ut rekene etter de kamerater som faller.

Fra Nazi-Tyskland meldes at Henry W. Kristiansen, «Arbeideren»s redaktør er død i fengslet av flekktyfus. Han ble 40 år.

: Tirsdag den 17. februar vil alle nordmenn minnes de av våre landsmenn som er myrdet av nasistene.
: Den dagen skal alle holde seg inne etter kl. 18, og på denne enkle måte demonstrere sin hyldelse til dem som har ofret sitt liv for vår sak.

FEB. 1942
Mappe 20
Eksp. 5/2
Årg. 1942
O.V.
Jfr.